

Stanovisko Nejvyššího soudu ze dne 11.11.2010, sp. zn. Cpjn 204/2010, ECLI:CZ:NS:2010:CPJN.204.2010.1

Číslo: 27/2011

Právní věta: Pozemkový fond České republiky není osvobozen od soudních poplatků ve smyslu § 11 odst. 2 písm. a) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 11.11.2010

Spisová značka: Cpjn 204/2010

Číslo rozhodnutí: 27

Číslo sešitu: 3

Typ rozhodnutí: Stanovisko

Hesla: Poplatky soudní

Předpisy: § 11 odst. 2 písm. a) předpisu č. 549/1991Sb.

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

S t a n o v i s k o

občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu České republiky ze dne 11. 11. 2010

k osvobození Pozemkového fondu České republiky od soudních poplatků podle § 11 odst. 2 písm. a) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů

Nejvyšší soud při sledování vyhodnocování pravomocných rozhodnutí soudů (§ 14 odst. 3 zákona č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů /zákon o soudech a soudcích/) zjistil, že soudy nepostupují jednotně při řešení otázky, zda je Pozemkový fond České republiky osvobozen od soudních poplatků podle § 11 odst. 2 písm. a) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů. Po vyhodnocení těchto pravomocných rozhodnutí a na jejich základě zaujalo občanskoprávní a obchodní kolegium Nejvyššího soudu České republiky na návrh předsedy kolegia v zájmu zajištění jednotného rozhodování soudů o této otázce následující

stanovisko:

Pozemkový fond České republiky není osvobozen od soudních poplatků ve smyslu § 11 odst. 2 písm. a) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů.

Podle § 11 odst. 2 písm. a) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů (tj. ve znění zákona č. 271/1992 Sb., zákona č. 273/1994 Sb., zákona č. 36/1995 Sb., zákona 118/1995 Sb., zákona č. 160/1995 Sb., zákona č. 151/1997 Sb., zákona č. 209/1997 Sb., zákona č. 227/1997 Sb., zákona č. 103/2000 Sb., zákona č. 155/2000 Sb., zákona č. 241/2000 Sb., zákona č. 255/2000 Sb., zákona č. 451/2001 Sb., zákona č. 151/2002 Sb. (část), zákona č. 192/2003 Sb., zákona č. 555/2004 Sb., zákona č. 628/2004 Sb., zákona č. 357/2005 Sb., zákona č. 72/2006 Sb., zákona č. 115/2006 Sb., zákona č. 112/2006 Sb., zákona č. 159/2006 Sb., zákona č. 296/2007 Sb., zákona č. 216/2008 Sb., zákona č. 123/2008 Sb., zákona č. 189/2006 Sb., zákona č. 7/2009 Sb., zákona č. 217/2009 Sb., zákona č. 281/2009 Sb. a zákona č. 309/2002 Sb.), dále též jen „zákon č. 549/1991 Sb.“, se od poplatků osvobozují Česká republika a státní fondy. Soudní praxe není jednotná, zda Pozemkový fond České republiky (dále též jen „Pozemkový fond“) je podle uvedeného ustanovení od soudních poplatků osvobozen. Např. Okresní soud v Chomutově ve věci sp. zn. 38 E 440/2005 vyzval Pozemkový fond k zaplacení soudního poplatku za podání návrhu na výkon rozhodnutí, z usnesení Okresního soudu v Berouně sp. zn. 15 E 32/2009 o nařízení výkonu rozhodnutí zase vyplývá, že Pozemkový fond jako oprávněný zaplatil soudní poplatek z návrhu na výkon rozhodnutí. Stejně tak tomu bylo ve věci výkonu rozhodnutí vedené u Okresního soudu v Kroměříži pod sp. zn. 24 E 447/2009. Naopak Okresní soud v Liberci ve věci sp. zn. 30 E 28/2006 dovedl, že Pozemkový fond je osvobozen od soudních poplatků podle § 11 odst. 2 písm. a) zákona č. 549/1991 Sb., stejný závěr učinil Krajský soud v Ostravě ve věci sp. zn. 57 Co 647/2006, kde dospěl k závěru, že Pozemkový fond je třeba považovat za státní fond.

Pozemkový fond České republiky byl zřízen zákonem č. 569/1991 Sb. Podle § 1 odst. 1 zákona č. 569/1991 Sb. ve znění pozdějších předpisů. (dále též jen „zákon č. 569/1991 Sb.“) je Pozemkový fond právnickou osobou a zapisuje se do obchodního rejstříku. Jeho působnost je dána zvláštním předpisem (§ 2 odst. 1 zákona č. 569/1991 Sb.), přičemž příjmy Pozemkového fondu tvoří součást státního rozpočtu České republiky (§ 15 odst. 2 zákona č. 569/1991 Sb.).

Nejvyšší soud ve stanovisku občanskoprávního kolegia a obchodního kolegia Nejvyššího soudu ze dne 4. 7. 1996, [Cpjn 68/95](#) a [Opjn 1/95](#), uveřejněném ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek pod číslem 49, sešit 8, ročník 1996, uvedl, že osobní osvobození od soudních poplatků, poskytnuté České republice podle ustanovení § 11 odst. 2 písm. a) zákona o soudních poplatcích, se týká všech jejích státních orgánů, jimž náleží moc zákonodárná, výkonná a soudní. K závěru, že Pozemkový fond není orgánem veřejné moci, ale účelovým sdružením majetku, dospěl Nejvyšší soud ve svém rozsudku ze dne 7. 5. 2001, sp. zn. [26 Cdo 1024/2000](#), dále v rozsudku ze dne 30. 1. 2008, sp. zn. [25 Cdo 214/2006](#), uveřejněném ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek pod č. 83, sešit 8, ročník 2008. Stejně tak Nejvyšší soud v rozsudku ze dne 10. 9. 2008, sp. zn. [29 Odo 1457/2006](#), uzavřel, že činnost Pozemkového fondu není činností státního orgánu.

Z uvedeného vyplývá, že Pozemkovému fondu z titulu státního orgánu osvobození od soudního poplatku nepřísluší.

Podle § 11 odst. 2 písm. a) zákona č. 549/1991 Sb. jsou dále osvobozeny státní fondy. Ve zmiňovaném stanovisku jsou jako státní fondy, jež jsou od soudních poplatků osvobozeny, zmíněny fondy tržní regulace v zemědělství, pro zúrodnění půdy, životního prostředí, pro podporu a rozvoj kinematografie a kultury.

Pojem státní fond je zmiňován jednak v zákoně č. 576/1990 Sb., o pravidlech hospodaření s rozpočtovými prostředky České republiky a obcí v České republice (rozpočtová pravidla republiky), ve znění pozdějších předpisů, který v § 15 stanoví, že pro finanční zabezpečení zvláště stanovených úkolů a správu prostředků pro ně určených mohou být zřízeny státní fondy republiky. Každý státní fond republiky se zřizuje zákonem České národní rady, který stanoví zásady jeho tvorby, způsob čerpání jeho prostředků a orgán, pověřený jeho správou. Rozsah činnosti státních fondů republiky

stanoví podrobněji statuty, jejichž návrhy předkládají vládě ke schválení orgány pověřené správou státních fondů republiky. Orgán pověřený správou státního fondu republiky předkládá Ministerstvu financí pro každý rozpočtový rok návrh rozpočtu příjmů a výdajů, přehled pohledávek a závazků a závěrečný účet státního fondu republiky. Česká republika neodpovídá za závazky státního fondu republiky a státní fond republiky neodpovídá za závazky České republiky.

Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů, kterým byl zákon č. 576/1990 Sb. zrušen, v ustanovení § 28 stanoví, že pro finanční zabezpečení zvláště stanovených úkolů a hospodaření s prostředky pro ně určenými se zřizují státní fondy jako právnické osoby. Každý státní fond se zřizuje zákonem. V zákoně, kterým se státní fond zřizuje, musí být stanoven orgán, do jehož působnosti státní fond patří, a stanoveny finanční zdroje státního fondu, způsoby jejich použití a stanoven způsob financování správních výdajů státního fondu; správní výdaje zahrnují výdaje spojené s činností zaměstnanců státního fondu a úhrady výdajů členům orgánů státního fondu stanovené zákonem. Jsou-li správní výdaje státního fondu financovány z dotací ze státního rozpočtu, vztahují se na použití těchto prostředků právní předpisy upravující hospodaření organizačních složek státu. Zůstatky prostředků státního fondu se převádějí do následujícího rozpočtového roku. Název státního fondu musí obsahovat označení „státní fond“. Poskytování dotací a návratných finančních výpomocí ze státního fondu včetně způsobu jejich poskytnutí upraví zvláštní právní předpis.

Z uvedeného vyplývá, že předchozí předpis ani současný předpis definici státního fondu nepodává, ohledně jejich vzniku odkazuje na zvláštní zákony.

Pozemkový fond je svým charakterem privatizační fond, do jehož působnosti podle § 17 odst. 1 zákona č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku, ve znění pozdějších předpisů, patří správa nemovitostí uvedených v § 1 odst. 1 tohoto zákona. Vzhledem k této činnosti není považován za státní fond ve smyslu zákona o rozpočtových pravidlech (důvodová zpráva k zákonu č. 569/1991 Sb. zmiňuje charakter veřejně prospěšného podniku). Takový postoj zaujímá k Pozemkovému fondu i odborná literatura (srov. Bakeš, M. a kolektiv: Finanční právo. 1. vydání, Praha, C. H. Beck 1995, s. 95; Bakeš, M., Karfíková, M., Kotáb, P., Marková, H. a kol. Finanční právo. 5. upravené vydání. Praha : C. H. Beck. 2009, s.117; Marková, H., Boháč, R. Rozpočtové právo. 1. vydání. Praha : C. H. Beck. 2007, s. 164).

Ze shora uvedeného tak vyplývá, že Pozemkovému fondu nepřísluší osvobození od soudních poplatků ani jako státnímu fondu.